

AVINOR AS
Postboks 150
2061 GARDERMOEN

Saksbehandler, innvalgstelefon
Hege Rasmussen, 75 53 15 56

Tilsynsrapport - Mosjøen lufthavn, Kjærstad - Vefsn

Denne rapporten omhandler forhold som ble avdekket under tilsyn hos Mosjøen lufthavn, Kjærstad i Vefsn kommune 29.09.2025.

Rapporten består av følgende deler:

- Del 1: Resultatet av tilsynet og frister
- Del 2: Informasjon om tilsynet
- Del 3: Statsforvalterens vurdering og begrunnelse
- Del 4: Annen informasjon

Del 1: Resultatet av tilsynet og frister

Statsforvalteren avdekket avvik som dere må rette snarest

Vi avdekket følgende avvik under tilsynet:

- Avvik 1: Virksomheten har ikke sørget for at alt farlig avfall var merket
- Avvik 2: Virksomheten sorterer ikke ut alt husholdningslignende avfall egnet til forberedelse til ombruk eller materialgjenvinning

Avvik er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Statsforvalteren har anmerkninger

Vi har følgende anmerkninger:

- Anmerkning 1: Virksomheten har ikke fullstendig oversikt over potensialet for utsortering av husholdningslignende avfall
- Anmerkning 2: Dokumentasjonsplikten for årlige mengder utsortert avfall er ikke fullt ut ivaretatt
- Anmerkning 3: Virksomheten har potensial for utsortering av avfall fra publikumsområdene

Anmerkning er et forhold som vi mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Vedtak om gebyr

Vi vedtar at Avinor må betale et gebyr på kr 31 200,- for tilsynet. Dette tilsvarer sats 3 for tilsyn av inntil en dags varighet og er gitt på bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk. Vedtaket er gitt med hjemmel i forurensningsforskriften § 39-7.

Dere vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen.

Statsforvalteren er pålagt å ta gebyr for tilsyn på forurensningsområdet. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebyret var varslet i brev datert 11.03.2025. Vi har ikke mottatt merknader til varselet.

Vi ber om tilbakemelding fra dere på e-post

Vi ber om at dere sender all skriftlig tilbakemelding til sfnopost@statsforvalteren.no innen 20.11.2025. Merk svaret med saksnummer 2005/13326.

Del 2: Informasjon om tilsynet

Anlegg kontrollert

Følgende anlegg tilhørende Avinor AS ble kontrollert under tilsynet:

- Mosjøen lufthavn, Kjærstad

Tema kontrollert

Følgende tema ble kontrollert knyttet til forurensende aktivitet:

- Utslipp til vann
- Internkontroll – miljørisikovurdering/avviksoppfølging
- Utslippskontroll/måleprogram
- Håndtering av avfall

Gjennomføring av tilsynet

Tilsynet er gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Vår hjemmel til å føre tilsyn er forurensningsloven § 48. Rapporten gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av Avinors miljøarbeid eller miljøstatus.

Tilsynet er en del av Statsforvalterens risikobaserte tilsyn.

Fra Statsforvalteren deltok:

Hege Rasmussen (Tilsynsleder)
Oddlaug Ellen Knutsen

Kontaktperson hos Avinor:

Børge Larsen

Regelverk

Tilsynet omfattet følgende regelverk:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om begrenning av forurensning (forurensningsforskriften)

- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Tillatelse etter forurensningsloven til utslipp av avisingskjemikalier, siste revisjon datert 14.02.2018

Fremlagt dokumentasjon

Fremlagt dokumentasjon som ble benyttet for å verifisere faktiske forhold under tilsynet:

- Miljørisikovurdering
- Avvikssystem
- Avfallsrapporter

Del 3: Statsforvalterens vurdering og begrunnelse

Avvik 1: Virksomheten har ikke sørget for at alt farlig avfall var merket

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) § 11-5

Beskrivelse av krav

Kapittel 11 i avfallsforskriften om *Farlig avfall* setter krav til håndtering, oppbevaring og levering av slikt avfall. Her heter det blant annet at farlig avfall skal tas hånd om og oppbevares på en forsvarlig måte for å unngå fare for forurensning eller skade på mennesker eller dyr.

Hva dette betyr er nærmere presisert i Miljødirektoratets faktaark M-284: «Farlig avfall skal ikke blandes sammen med annet vanlig avfall og skal ikke blandes med andre typer farlig avfall. Avfallet skal oppbevares på et område som ikke er tilgjengelig for allmennheten og det skal merkes, emballeres og lagres slik at det ikke kan medføre forurensning (slippe ut) til omgivelsene.»

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Ved befaring på lufthavnområdet ble områder for lagring av farlig avfall inspisert. Her observerte vi at beholdere for spillolje, oljefilter og batterier ikke var merket med hvilken avfallstype disse er ment for.

Avvik 2: Virksomheten sorterer ikke ut alt husholdningslignende avfall egnet til forberedelse til ombruk eller materialgjenvinning

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

Avfallsforskriften § 10a-8 Plikt til utsortering av avfall

Beskrivelse av krav

Kapittel 10a i avfallsforskriften om *Utsortering, innsamling, forberedelse til ombruk og materialgjenvinning av enkelte avfallstyper*, såkalt husholdningslignende næringsavfall, trådte i kraft 1. januar 2023 med krav om utsortering av matavfall, park- og hageavfall og plastavfall. Fra 1. januar 2025 trådte det i kraft en endring som også inkluderer papp- og papiravfall, glass- og metallemballasje og tekstilavfall.

Virksomheter har plikt til å sørge for at de typene husholdningslignende næringsavfall som er angitt i forskriften, utsorteres ved kildesortering, med visse unntak, jf. § 10a-8. Videre skal virksomheter sørge for separat innsamling av det utsorterte avfallet og levere det til forberedelse til ombruk eller materialgjenvinning.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Under befaring på lufthavnområdet observerte vi betydelige mengder av blant annet plast- og pappemballasje og brusbokser/-flasker i containeren for restavfall (se bilde 1). Denne containeren er ulåst og står ellers plassert utenfor terminalbygget på et område som er tilgjengelig for allmenheten. Dette gjør at Avinor ikke har kontroll på hvem som bruker denne og hva som kastes her.

Også i en beholder for brannfarlig avfall var det kastet avfallstyper som er omfattet av regelverket for utsortering (se bilde2). Det var ellers lagt til rette for utsortering av disse avfallstypene i lokalene. Avinor må følge opp at rutinene for kildesortering av avfall etterfølges av de ansatte og andre aktører på lufthavnen.

Bilde 1 Restavfallscontainer

Bilde 2 Beholder for brannfarlig avfall

Plikten til utsortering og forberedelse for ombruk og materialgjenvinning gjelder for hele Avinors virksomhetsområde, og inkluderer alle aktivitetene innenfor dette området, også de som utføres av eksternt personell. Det er derfor Avinor, som anleggseier og oppdragsgiver, som skal påse at regelverket følges av alle aktørene på lufthavnen.

Anmerkning 1: Virksomheten har ikke fullstendig oversikt over potensialet for utsortering av husholdningsliknende avfall

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Avinor har sentrale avfallsprosedyrer og avfallsplaner, men dette er i varierende grad tatt ned på lokalt nivå.

Det finnes også en sentral prosedyre for tekstilavfall. Avinor jobber fra sentralt hold for å få ned forbruket av tekstil ved å kjøpe inn kvalitetsprodukter som varer lenge. Det jobbes også for å få på plass en ordning der ansatte må ha godkjenning for å få tatt ut nye plagg.

Avinor forklarer at en del av arbeidstøyet er så slitt og tilgriset når det skiftes ut at det ikke er egnet for gjenbruk/gjenvinning, og at også noe leveres med oljeholdige filler og adsorbent. At plaggene er merket med logo gjør også at mye ikke kan leveres til ordinære gjenbruksordninger. Det er startet en kartlegging ved Flesland lufthavn, men dette er et arbeid som ikke er kommet i gang ved de mindre lufthavnene.

Før Avinor, og den enkelte lufthavnen, kan konkludere med at en avfallstype ikke skal sorteres ut må de få oversikt over hva de har, hvilke mengder det er snakk om og hva som eventuelt kan og ikke kan gjenvinnes eller ombrukes.

Anmerkning 2: Dokumentasjonsplikten for årlige mengder utsortert avfall er ikke fullt ut ivaretatt

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Under befaringen på flyplassområdet observerte vi at Avinor har en felles container for papp og plast. Det ble forklart at denne blir sortert av avfallsselskapet. Dersom avfall er utsortert på annen måte enn ved kildesortering må dere også kunne dokumentere årlig mengde som er utsortert ved annen sortering og levert til forberedelse til ombruk eller materialgjenvinning. Dere må også dokumentere at metoden for annen sortering gir minst like høy utsorteringsandel, og andel avfall som forberedes til ombruk eller materialgjenvinnes, som ved kildesortering. Her må Avinor sikre at bestillingen til avfallsselskapet og rapporteringen derfra ivaretar de kravene som forskriften setter.

Den enkelte virksomheten skal ha kunnskap om og dokumentasjon på årlig mengde matavfall, plastavfall, papp- og papiravfall, glass- og metallemballasjeavfall, park- og hageavfall og tekstilavfall som er utsortert ved kildesortering, separat innsamlet og levert til forberedelse til ombruk og materialgjenvinning.

Mosjøen lufthavn har ikke hatt detaljerte rapporter om hvilke nedstrømsløsninger de ulike avfallsfraksjonene er gått til. Avinor sentralt mottar årlige rapporter fra Norsk Gjenvinning der man kan ta ut ulike rapporter. Under tilsynet ble det vist frem rapporter i Avinors portal hos avfallsselskapet som viser mengdene som er gått til materialgjenvinning, gjenbruk, biobehandling osv. Forskriften setter krav om at mengden skal oppgis i vekt for hver enkelt avfallstype. Her må Avinor få på plass rutiner i internkontrolldokumentasjonen sin der denne rapporteringen for Mosjøen, og de andre lufthavnene, ivaretas.

Anmerkning 3: Virksomheten har potensial for utsortering av avfall fra publikumsområdene

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Plikten til utsortering gjelder også for avfall fra publikumsområdene. Kildesortering av avfall fra publikumsområdene er utfordrende, og har typisk høy feilprosent. Det er satt ut beholdere for papir,

flasker/bokser og restavfall i publikumsområdene. Avinor forklarer at de ofte observerer avfall som er kastet i feil beholder.

Utenfor inngangen til terminalbygget er det plassert en avfallsbeholder for restavfall og en for flasker. Dette området er i en gråsoner mellom virksomhetsområdet og offentlig rom, men i og med at beholderen står i tilknytning til inngangspartiet til lufthavnen så vil den være Avinors ansvar, og det ligger de samme pliktene her som for publikumsområdene inne i terminalbygget. Vi ser at det er utfordrende å finne gode løsninger for disse områdene, men det er likevel forventet at dere gjør konkrete vurderinger og søker etter løsninger som kan øke utsorteringsgraden.

Del 4: Annen informasjon

Dere har rett til å klage

Dere har rett til å klage på vedtaket om gebyr. Retten til å klage er gitt i forvaltningsloven kap. VI. En klage bør være skriftlig begrunnet og må sendes til Statsforvalteren **innen tre uker** etter at dere mottok dette brevet. En eventuell klage vil ikke få gjøre at virkningen av vedtaket utsettes, og gebyret som er fastsatt ovenfor må betales inn. Dersom vi tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

Dere har anledning til å kommentere rapporten

Dere har anledning til å kommentere på faktiske feil i denne rapporten. Eventuelle kommentarer må sendes Statsforvalteren innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Rapporten vil være offentlig tilgjengelig

Denne rapporten er tilgjengelig for offentligheten via Statsforvalterens postjournal på einnsyn.no, i tråd med offentlighetsloven.

Med hilsen

Tilde Nygård (e.f.)
seksjonsleder

Hege Rasmussen
senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Lufthavnsjef Mosjøen lufthavn
Avinor v/Maria Kant Pangopoulos